

ΚΕΝΤΡΟΔΕΞΙΑ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΡΙΣΗ

(του Δημήτρη Κωνσταντακόπουλου)

Βουκουρέστι

Είμαστε στις παραμονές μιας ρήξης. Ζούμε μέρες Ιουλίου 1914 και πρέπει να αποφύγουμε την έκρηξη του Πολέμου. Η συμφωνία της 21.8 δεν λειτουργεί. Η χρεωκοπία της Νότιας Ευρώπης, ενδεχομένως και της εξόδου από την ευρωζώνη μιας χώρας είναι

θέμα εβδομάδων ή μηνών, μαζί με την εκτόξευση των επιτοκίων.

Η «μόλυνση» δεν μπορεί να περιορισθεί σε μια χώρα, θα επεκταθεί. Σε ένα χρόνο από σήμερα, δεν θα υπάρχει η ευρωζώνη με τη μορφή που τη ξέρουμε, εκτός αν μεταρρυθμισθεί σε βάθος.

Τις «κασσανδρικές» προβλέψεις κάνει ο Γάλλος Ζακ Ντελπλά, του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομώνων της Γαλλίας, σύμβουλος της BNP-Paribas. Μιλάει στο βήμα του «θερινού Πανεπιστημίου» του «Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος», που έγινε φέτος στη Ρουμανία. Στο «κοινό» του περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, ο Πρόεδρος του Ευρωκοινοβουλίου, δυο-τρεις πρωθυπουργοί, κάμποσοι Επίτροποι, ένα μεγάλο μέρος των ευρωπαϊών κεντροδεξιών. (Το σνομπάρουν μου φαίνεται οι γερμανοί σκληροί εθνικιστές). Μάταια κυττάω γύρω μου για αντιδράσεις. Μόλις τους είπε ότι οδηγείται σε διάλυση η Ευρώπη, το κύριο πολιτικό σχέδιο της ηπείρου μετά από 60 χρόνια και αυτοί δεν αντιδρούν. Η «πληροφορία» δεν είναι στις προβλέψεις του Ντελπλά, όσο στη μη αντίδραση, που μοιάζει να τον επιβεβαιώνει. Η Ευρώπη δεν θα μπορούσε να περάσει το 1914 από την belle époque στις δεκαετίες πολέμων, επαναστάσεων, κομμουνισμού, φασισμού και απείρων καταστροφών, αν είχε συνείδηση του διακυβεύματος. Σήμερα όμως, εξηνταπέντε χρόνια μετά το τέλος του 2ου Πολέμου,

όλοι μοιάζουν να ξεχνάνε το παρελθόν, διακινδυνεύοντας να το επαναλάβουν.

Απούσα η Ελλάδα από τη δίκη της

Τα λόγια των επισήμων είναι για να μη λένε τίποτα, αν και η πραγματικότητα εισχωρεί στους λόγους όλων, με τη μορφή φευγαλέων αναφορών στην Ελλάδα και την ανάγκη να γίνει οπωσδήποτε κάτι άμεσα. Να ξαναβάλουμε μπροστά την ενιαία αγορά, λέει ο Πρόεδρος του Ευρωκοινοβουλίου Μπούζεκ, που θέλει να ξανακερδίσει η Ευρώπη των εμπιστοσύνη των αγορών. Μα είναι πολιτικό ή τραπεζικό σχέδιο εν τέλει η Ευρώπη;, τον ρωτάω παρεμβαίνοντας στη συζήτηση και υποστηρίζοντας ότι η ενδεχόμενη ελληνική καταστροφή δύσκολα θα περιοριστεί στη χώρα μας. Αλλά που είναι αλήθεια η χώρα μας; Εδώ, και μάλιστα σε αυτή τη συγκυρία, θάπρεπε να βρίσκεται η ΝΔ και να αγωνίζεται για τις ιδέες της. Που στο καλό έχει πάει; Με τι ασχολείται;

Υπάρχει άλλωστε ένα ευρύτερο ελληνικό παράδοξο. Ενώ οι διάφορες «ελίτ» ενστάλαξαν επί δεκαετίες στην Ελλάδα, καθιερώνοντας ως «ιδεολογία» τον «ευρωπαϊσμό», οι ίδιες είναι πολύ περισσότερο φιλοαμερικανικές παρά φιλοευρωπαϊκές. Χώρια που αντιλαμβάνονται με όρους συστημικής υποτέλειας την ένταξή τους στο διεθνές σύστημα. Ακόμα και κυττάζοντας στην Ευρώπη, είναι φιλοευρωπαίοι, όχι Ευρωπαίοι. Με την ένταξη στην ΕΟΚ, πολύ περισσότερο στο ευρώ, δεν ήταν λίγοι οι Έλληνες ιθύνοντες που «πάρκαραν», όλο και περισσότερο, τη διαχείριση των υποθέσεων του κράτους που διοικούσαν, στις Βρυξέλλες και την Ουάσιγκτων. Σήμερα, δεν είναι σε θέση να σκεφτούν και να κινητοποιήσουν επιχειρήματα που να συνδέουν οργανικά ελληνικά και ευρωπαϊκά συμφέροντα. Αυτός ο παράγων μπορεί να γίνει καταστροφικός για τη χώρα, αν μπει σε κρίση η ίδια η ευρωπαϊκή ενοποίηση, η συμμετοχή της Ελλάδας, ή ενεργοποιηθούν σχέδια άλλων δυνάμεων να αποσπάσουν την Ελλάδα και να την εντάξουν σε δική τους ζώνη επιρροής, «πουλώνοντας» της δήθεν “προστασία” από την Τουρκία.

Ο Ντελπλά υποστηρίζει διαίρεση του ευρωπαϊκού χρέους σε μπλε και κόκκινο, το ένα αναλαμβανόμενο συλλογικά από την Ευρώπη,

στο ύψος του 60% που προβλέπει το Μάαστριχτ, το υπόλοιπο αναλαμβανόμενο από κάθε κράτος. Υποστηρίζει επίσης την ανάγκη σχεδίου Μάρσαλ, με μεταφορά δύο δις ευρώ ετησίως, 2% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ σε Ισπανία, Πορτογαλλία, Ελλάδα, για να καλυφθεί το έλλειμμα παραγωγικότητας, διοχετευόμενοι στην κοινωνική κάλυψη των ανέργων, την εκπαίδευση και την παροχή συμβουλών. Σε αντάλλαγμα, οι δέκτες θα έπρεπε να αποδεχθούν περιορισμό κυριαρχίας, με υιοθέτηση ενός «διπλού» συστήματος λήψης αποφάσεων, όπου όλες οι μείζονες αποφάσεις θα παίρνονται από κοινού, από ντόπιους και Ευρωπαίους. Χωρίς μεταφορά πόρων δεν υπάρχει ελπίδα για τον Νότο.

Η συζήτηση με τον Ντελπλά μοιάζει ευγενική παρτίδα μποξ. Φιλελεύθερος – διετέλεσε σύμβουλος του Γκαϊντάρ, αρχιτέκτονα του «σοκ χωρίς θεραπεία» στη μετακομμουνιστική Ρωσία – ο Ντελπλά δεν θέλει να παρουσιασθεί εχθρός της Ελλάδας και γι' αυτό ακριβώς θέλει να ρίξει όλες τις ευθύνες στην Αθήνα για τα ενδεχόμενα θλιβερά αποτελέσματα της ασκούμενης στην Ελλάδα πολιτικής. «Οι Έλληνες δεν κάνουν αυτά που συμφώνησαν» είναι το λάιτ-μοτίβ του, ενώ, σύμβουλος ο ίδιος μιας από τις μεγαλύτερες τράπεζες του κόσμου, ασφαλώς δεν επιθυμεί να αναγνωρίσει την αυτοτελή σημασία και ρόλο των «αγορών». Μου εξηγεί ότι μια μονομερής στάση πληρωμών θα είναι καταστροφική για την Ελλάδα, θάταν όμως, ίσως, καταστροφική και για την τράπεζα που συμβουλεύει.

Η προσπάθεια προκαταβολικής αποποίησης των ευθυνών για αυτό που μπορεί να συμβεί στην Ελλάδα είναι κοινός παρονομαστής των περισσότερων συμμετεχόντων. «Πες μου τι να κάνω για την Ελλάδα, και θα το κάνω», με προκαλεί ο Γάλλος Ζοζέφ Ντολ, επικεφαλής των βουλευτών του ΕΛΚ στο ευρωκοινοβούλιο, με την προφανή επιδίωξη να αποδείξει ότι δεν έχω απάντηση να του δώσω. Δεν λέει τίποτα όμως όταν του απαντώ «ριζική αναδιάρθρωση του ευρωπαϊκού χρέους και σχέδιο Μάρσαλ». Κι ύστερα, προσθέτω, ανταποδίδοντας την ευγενική πρόκληση, είναι σοβαρό για την Ευρώπη να τοποθετεί έναν άνθρωπο της Goldman Sachs, επικεφαλής της ΕΚΤ, του σημαντικότερου θεσμού της

‘Ενωσης;

Αγορές και Κράτη

Πώς να ρυθμίσουμε τις αγορές, είναι το θέμα ενός από τα πάνελ. Οι ειδικοί που συμμετέχουν, όπως συμβαίνει στις περισσότερες τέτοιες περιπτώσεις, είναι ταυτόχρονα τραπεζίτες. Προειδοποιούν για τους κινδύνους υπερβολικής ρύθμισης της αγοράς και την αναποτελεσματικότητα ακόμα και αυτών των αστείων φόρων που σκέφτονται εδώ και μία-δύο δεκαετίες να επιβάλλουν! Με τέτοιους «ρυθμιστές», δεν είναι καθόλου περίεργο ότι, όχι μόνο οι τράπεζες δεν υπόκεινται σε καμιά αξία λόγου ρύθμιση, με αποτέλεσμα τον κίνδυνο μιας κρίσης μεγαλύτερης του 1929, αλλά και ότι, πρακτικώς, είναι οι τράπεζες που «ρυθμίζουν» τα κράτη και τις κοινωνίες. Αποφασίζουν πόσο μεγάλα τα θέλουν, το ύψος των κοινωνικών δαπανών, την οικονομική πολιτική κλπ.

Αν οι «ειδικοί» συνδέονται με τις τράπεζες, δεν συμβαίνει το ίδιο με την ευρύτερη κοινότητα πολιτικών και οικονομολόγων, εντός της οποίας διακρίνεται ένα όλο και ογκούμενο, σαφές κριτικό ρεύμα προς τις χρηματαγορές. Εισάγαμε στην Ευρώπη τη νεοφιλελεύθερη άποψη και καταργήσαμε την κριτική σκέψη, με αποτέλεσμα να μειωθεί η ανάπτυξη και να αυξηθούν τα χρέη και οι ανισότητες, υπογραμμίζει ο Pierre Defraigne, εκτελεστικός διευθυντής του Ιδρύματος Madariaga-Κολλέγιο της Ευρώπης, με μια μακρά θητεία ως υπεύθυνος των Γραφείων του Ετιέν Νταβινιόν και του Πασκάλ Λαμί, που αναγνωρίζει ότι δεν έγινε τίποτα με τις τράπεζες μετά το 2008. Στον αντίποδα του «κοινωνικού δαρβινισμού» των νεοφιλελεύθερων, που καταλήγουν υπηρέτες μιας παρασιτικής, ολοκληρωτικής «αριστοκρατίας του χρήματος», ο Defraigne υπογραμμίζει τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της μείωσης των ανισοτήτων, μιας μείωσης που θα μπορούσε να παράγει, λέει, πολλούς νέους Μότσαρτ και Αϊνστάιν. Ζητά περιορισμό του μεγέθους του χρηματιστικού συστήματος, έμφαση στη γεωργία, επανισορρόπηση του δημοσιονομικού συστήματος, διαμαρτύρεται για την σκανδαλώδη, όπως τη χαρακτηρίζει, πρόσβαση τραπεζών όπως η Siemens Bank και η Peugeot Bank στη φτηνή πίστωση της

ΕΚΤ, τάσσεται υπέρ μιας πολιτικής ένωσης βασισμένης σε τρεις κυριαρχίες (νομισματική, φορολογική, χρηματιστική), ενός προϋπολογισμού της ευρωζώνης, μιας προσπάθειας ανόρθωσης της παραγωγικότητας και ενός μισθολογικού και κοινωνικού διαλόγου.

Τα εργαλεία ανάκαμψης δεν δουλεύουν, γεγονός που αποδεικνύει τον συστημικό χαρακτήρα της κρίσης, υποστηρίζει ο Defraigne. Και οι εξελίξεις μάλλον τον δικαιώνουν. Γιατί να επενδυθούν κεφάλαια στην παραγωγή όταν αποδίδουν τόσο περισσότερο επενδυόμενα σε κερδοσκοπικές φούσκες, όπως το κρατικό χρέος και, στον πυρήνα του, η φούσκα των παραγώγων; Ή γιατί να μείνει η παραγωγή στην Δυτική Ευρώπη όταν μπορεί να μεταναστεύσει στην Ανατολική, στην Κίνα, στο Μπαγκλαντές;

Ρουμανία: το μέλλον μας

Είμαστε όμως ακόμα μακριά από τη διατύπωση μιας αξιόπιστης πολιτικής εναλλακτικής στην Ευρώπη και κινδυνεύουμε να μας προλάβει το έμφραγμα. Αυτά σκέφτομαι περπατώντας στους δρόμους του εξαθλιωμένου Βουκουρεστίου που πέρασε από την δικτατορία «του προλεταριάτου» στη «δημοκρατία» της μαφίας. Η πατρίδα του Δράκουλα, με όλες τις τράπεζές της υπό ξένο έλεγχο, νοσταλγεί τώρα τον Νικολάε Τσαουσέσκου, τελώντας υπό τον ασφυκτικό έλεγχο ενός ΔΝΤ, που εξαφανίζει κοινωνικές δαπάνες και μεταφέρει κρατικές επιχειρήσεις σε ξένους. Πριν από δύο χρόνια, ο Σιμόν Πέρες περηφανευόταν ότι αγόρασαν όλη τη χώρα.

Η αγορά πάντως έχει κάνει απίστευτες προόδους εδώ. Κοτζάμ Λήδρα Μάριοτ προτείνει να απευθυνθούμε στη ρεσεψιόν για «ρομαντικές συναντήσεις». Βλέπω στον δρόμο το εγκαταλελειμμένο παιδάκι που χαλάει τον κόσμο, κλαίει και οδύρεται, ανήμπορο να αντιμετωπίσει τη βία ενός περαστικού. Το μικρό πλάσμα αδιαφορεί, αν δεν ενοχλείται με το χάδι μου. Διερωτώμαι πώς να φαίνεται ο κόσμος μας στα ματάκια του.

Δημήτρης Κωνσταντακόπουλος

Κόσμος του Επενδυτή, 1.10.2011

(Πηγή: Konstantakopoulos.blogspot.com)